

О. Андрич

Темна сила

ДОБРА КНИЖКА

47246/129.

30067

Д-р ОСИП АНДРИЧ

ТЕМНА СИЛА

ХТО СЬОГОДНІ ПРАВИТЬ СВІТОМ?

В и д а в н и ч и й   І н с т и т у т „ДОБРА КНИЖКА”

Львів, І., вул. Реймонта 4. м. 1.

видав у 1937—1939 р. р. такі новості:

- ч. 121. Василь Попадюк: **Розмова з духом** і інші цікаві оповідання . . . . . 0.95 зл.
- ч. 121. Олександр Мох: **На фронті української книжки**. Статистика, висновки й здогади про те, чим тепер духово кормиться наша суспільність на захід від Збруча і що з того буде . . . . . 0.50 зл.
- ч. 123. той же: **Добра Преса**. Як її поширювати . 0.30 зл.
- ч. 124. той же: **Самоосвітні видання**. Які в нас є, що вони варті та що з них вибрати. Поради для самоосвітників, бібліотекарів та читачів 0.50 зл.
- ч. 125. той же: **Книжки і люди**. Нариси і статті про новочасну українську літературу . . . 1.50 зл.
- ч. 126. Василь Маковський: **Проклята риба**. Цікаві оповідання . . . . . друкується
- ч. 127. О. Квіт: **Божа поміч** та інші гутірки на катихетичні теми . . . . . 0.50 зл.
- ч. 128. Олександр Мох: **Смерть у газеті**. Цікаве оповідання про страшне діло одного коваля та наука з того для розумних людей 0.30 зл.
- ч. 129. Др. Осип Андрич: **Темна сила**. Хто сьогодні править світом? . . . . . 0.50 зл.
- ч. 130. Мартин Мартинюк: **Батько й син**. Оповідання для старих і молодих . . . друкується
- ч. 131. Теофіль Коструба: **Нариси з церковної історії України X—XIII стол.** . . . . 0.50 зл.
- ч. 132. о. Йосип Бон Ч.Н.І. **Ніч у квітках**, театральна песа в 8 сценах . . . . . 0.50 зл.
- ч. 133. Василь Попадюк: **Гандзина доля**, цікаві й зворушливі оповідання . . . . . друкуються

Дальші випуски в друку.

06,10

ТЕМНА СИЛА

Хто сьогодні править світом?

написав
Др Осип Андрич

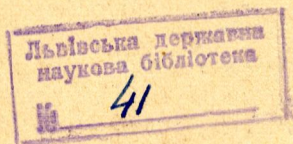
Л Ї В І В

Р. Б. 1938.

Видавничий Інститут «Добра Книжка» ч. 129.

Львівська
АН УРСР

13(2000)

2987.

Накладом Івана Баса. — Друковано 2.000 примірників у печатні «Графія» — Львів, вул. Тиха 5.
Телефон 202-83.

Три злободневні селянські турботи.

До повітового містечка Н. спішило трьох наших селян; кожний з іншого села та кожний за іншою потребою.

Перший із них гнав перед собою пару свинок і, коли продасть їх на торговиці, — думав, — придбає трохи грошенят, що їх усякий під Різдво так дуже потребує, а там, — як заплатить податок і купить дещо найконечніше, — то може лишиться навіть і на ходаки для жінки...

Другий спішив до нотаря. Ішов на так званий „перепис” по своєму небіжчикові батькові. От помер батько, та не зробив перед смертю ніякого порядку з маєтком. Чого доброго, ґрунт готові поділити на рівні пайки, а тоді він, найстарший син, матиме кривду. Бо стільки набідкався, стільки нагарувався, то чей же батько повинен був дати йому найбільше та лишити на господарці...

А третій селянин ішов дещо зорудувати та обов'язково зайти до суду, щоб довідатись, як закінчиться політичний процес Івана Палкого, його односельча-

нина, що то покінчив якісь там школи та почав займатися політикою. Цей селянин належав до прихильників згаданого молодого політичного діяча та чимало таки дечого від нього довідався. Особливо багато балакав із ним не раз про можливості нової світової війни та про те, як Українці повинні її вихіснувати для своїх цілей... Про те, зрештою, так багато пишуть і балакають...

Ідуть отак собі оці три газди, а кожний з іншими гадками та замірами. На перехресті доріг вони зішлись майже рівночасно до купи, отак точнісінько, як спливаються оподалік в одно русло води потоків із їх сіл. Почали витатись і випитувати себе взаємно про здоровля та поведження, бо як сусіди вони знали один одного вже не віднині. А потім ідучи поруч, стали один одному розповідати, за чим вибралися до міста.

— Кепсько платять сьогодні за безроги— каже другий селянин до першого — та й хто його знає, чи взагалі буде можна їх продати...

— Годі, — киває сумно головою перший, — буду мусіти їх за щонебудь збути, бо в хаті біда аж пищить! Податок не заплачений, за асекурацію ліцитують, Жид натискає за минулорічний довг, жінка без чобіт, а про інше то вже й не згадую!

— Так то, так. І я в чималих клопотах — почав нарікати другий. — Бать-

ко, як знаєтє, помер, хай з Богом спочиває, та не зробив ладу. А нас аж семеро на одному ґрунті!.. Розкряхчуть по скибі тай всі будемо дідами! А я від дитинства гарував і гарував...

— Не марикуйте наперед! — обізвався третій. — Може там якось погодитєся: дехто візьме землю, дехто згодитєся на сплату, а вас, як найстаршого, напевно на господарстві полишать. Ось у мене, то ще більша журба! Перед семи літами призбирав я був трохи грошей тай задумав нивку прикупити. Але ще дещо до купівлі забракло, то я й дозичив у повітовій касі півтори тисячки. Тоді я заплатив за нивку чотири сотні долярів, тобто близько чотири тисячі. Під урожайний рік нивка давала тоді приходу біля чотирьох золотих. Але прийшли погані часи. Сьогодні оця нивка варта не більше тисячки золотих, а по нинішній ціні жита вона не приносить більше понад ту суму, яка потрібна на податок за неї й на її обробіток. Чого доброго, то доведеться тепер і нивку назад відпродати та ще й свого власного пів морґа збути, бо довгу я ще й досі не сплатив, а з відсотками нема жартів...

Селяни замовкли; так і бачилось як журба й тривога заповнили їх душі. І коли входили в брами міста, кожний із них мовчки подався в свою сторону.

* * *

Вже було добре з полудня, як ось повертаючи з міста, газди знову стрінулись. Кожний із них купив собі якийсь часопис. Бо то, як буваєш у місті, мушиш купити часопис, щоб довідатись, що нового в світі. Та часописи газди обіцували собі прочитати щойно в хаті, а тепер покищо йшли кожний зі своїми гадками. В міжчасі стали себе розпитувати, хто й як полагодив свої орудки в місті.

— А які там новости? Буде війна, чи не буде? — поспитав перший селянин, що повертався вже без своїх свинок.

— Та хто це може напевно знати? Іван Палкий говорив, бувало, що буде так, як цього захочуть гегемони — відповів третій селянин.

— Гегемони? — глянули на себе здивовані газди. — Що воно таке?

— Це, як хочете знати, називаються так найбільші держави, наприклад Англія, Франція, Америка, Німеччина й інші великодержави разом — пояснив третій газда, бо так чув від Івана. — Як оті великодержави заграють, так менші мусять танцювати...

— Невжеж воно так? — не довіряв перший.

— Авжеж, що не йнакше. Подібно, як у наших селах; хто більше має, той більше може й приказує, а решта сіромах мусять поводитись так, як цього хо-

чуть багатші. Отаке саме й з державами...

Розмова знову ввірвалась. Кожний думкою повертав таки до своїх справ.

— А як пішло тобі з твоїми безрогами? — перервав мовчанку другий газда, звернувшись до першого.

— Краще не питай! — зідхнув запитаний. — Коли добре порахувати, то вийде, що мої безроги більше зіли, як я за них одержав. Просто не варто сьогодні братись за якунебудь працю, бо напевно на ній стратиш... Та цікаво мені довідатись, відки воно так, що все те, що господар продає, таке дешеве, а те все, що він мусить купити, таке дороге? Хто це так уладив?

— Хто? — перервав йому третій селянин. — Знову той, хто має більше й хто має силу.

— Чи не думаєш часом, що і тут мачає свої пальці отой твій — як ти казав? Макогон... гелемон?...

— Не макогон, ані не гелемон, тільки ге-ге-мон — відповів третій. — Тільки тут треба мати на увазі зовсім іншого гегемона; і цим гегемоном є всі найбільші багатії світа й вони разом творять капіталізм...

— Якийже з того капіталізму й гегемон, коли не має ані своєї держави, ані свого володаря? — спитав знову недовірливо другий газда.

— Сила капіталізму, як гегемона, лежить у тім, що його влада не обмежується до тої чи іншої держави, але що захоплює цілий світ. А тепер не тяжко і додуматися, що саме нечесний капіталізм є винувником того, що селянські товари такі дешеві, а всі інші такі дорогі. І всюди воно нині так, бо хіба ніде в світі багатії не орють і не плекають свиней, тільки мають по містах фабрики, в яких виробляють усе те, що ми мусимо так дорого купувати...

Знову всі три замовкли. Два перші не могли вийти з дива, звідки оцей третій те все знає й відколи він став таким ученим... Аджеж селянин він, такий самий як і вони. Це правда, що вони знали про те, що він завжди дещо читав, завжди всім цікавився та приставав з отим Іваном Палким. Але як на вченого, того всього всетаки було замало...

— А як там з Іваном Палким? — запитали два перші.

— Ще не покінчено процесу.

— А з довгом у касі?

— Розложили, хвала Богу, на сплати впродовж чотирнацятьох років...

— А моя батьківщина таки буде роздріблена аж на сім паїв... — журился другий. Годі було йнакше повести справу. Кожний домагався свого й не було іншої ради...

Газди були такі заняті розмовою, що й не чулись, як наздігнав їх візок, на

якому крім візника, сиділи ще два отці місіонарі.

— Слава Ісусу Христу! — сказали всечесні отці, приказавши візникові зупинити коней.

— Слава на віки! — хором відповіли всі три газди, звертаючись з уклоном до подорожних.

— Скажіть нам, пани господарі, чи добре їдемо до М.? — запитав один із монахів.

— Я сам із того села — заявив перший газда. — Чи то всечесніші отці ті місіонарі, що то до нас мали прибути на місію, про що минулої неділі повідомляв нас наш отець парох?

— Так, це ми, ті самі, й дуже тішимося, що трапивши на вас, без якихнебудь перепон поїдемо вже просто до М. — відповів той самий чернець.

— А чи ви також з М.? — запитав другий монах останніх двох газдів.

— Ні, але ми з поблизу. Наші села належать до того самого деканату, через що й ми будемо брати також участь у святій місії.

— Так просимо вас усіх сідати на віз — сказав старший монах. — Поїдемо разом, то й цікавіше буде.

Селяни склонились вдячно й заняли місце напроти отців. Віз рушив на рівну пільну дорогу. Сидячи поруч, наші подорожні завели балачку то про це, то про те, а найпаче про важкі сьогодніш-

ні обставини, що на них газди зразу стали нарікати. Монахи так і зміркували, що робила сьогодні оця трійка селян у місті та з якими журливими гадками і розчаруваннями повертала оце звідтіль до своїх домашніх вогнищ. Ціла розмова повернулась на питання, хто саме є спричинником нинішньої господарської скрути, яка найбільше бє по кишеннях сільських господарів і всієї бідноти, та хто виновник такого роздору й ненависти не тільки серед українського народу а й взагалі хто виновник біди поміж народами цілого світу, що тепер скрізь мусять бути у вічній поготові до нової війни.

— Всі ми потрохи тому виною — завважав старший з монахів. — Бо замість наближатися, люди віддалюються від Бога. А на цей понад усе небезпечний шлях, на якому чаїться найбільше лихо людства, війни, пхає все людство одна темна сила, сила, що перевищує всі інші сили та майже не стрічає собі суперника в своїм пануванні над народами та людством...

— А щож це за сила? — в один голос запитали газди.

— Чорний гегемон — відповів чернець і, не чекаючи дальших запитів газдів, став їм довго та докладно розкривати таємниці отого чорного гегемона, що про нього вони щойно вперше почули. Чернець викладав це так гар-

но й займаво, що газди просто ковтали кожне його слово. Перед їх очима монаші слова відкривали немов якісь таємничі ворота, крізь які селяни споглядали на дотепер незнаний їм світ. На світ, над яким якась чорна примара розпростирала на всі сторони свої кошмарні щупальці, кидаючи їм усюди наче павутиння, що в нього ловилися не мухи, але люди, та одурювала, задурманювала їх якоюсь дивною своєю отруєю.

В першу чергу чернець пояснив газдам:

Що це таке чорний гегемон?

Незадовго мине пять сотень літ, як один побожний Німець католик Іван Гутенберг винайшов спосіб друкувати книжки. До того часу книжки були писані рукою й хто хотів мати якусь книжку, мусів дати комусь її переписати. Таким переписуванням книжок, навіть і в нас в Україні, займалися звичайно монахи, які в тім ремеслі доходили до великої досконалости. Деякі з писаних ними старих книжок були інколи кращі за нинішні друковані. Але таке переписування одної книжки тривало нераз цілими роками, а переписувач мусів чейже за той час дістати їсти. Не диво отже, що через те було тоді дуже мало книжок і були вони такі дорогі, що тільки дуже нечисленні люди могли дозволити собі на купню такої книжки. Читання по-

ширилося щойно тоді, коли Гутенберг винайшов друк.

Так, отже, цей католик Гутенберг, що був собі звичайним ремісником, стався одним із найбільш заслужених для людства людей. Йому саме треба завдячити, що сьогодні три п'яті населення Європи вміє читати та що мільйони книжок і часописів прочитують тепер люди по цілому світі, почавши від королівських дворів, а скінчивши на найбіднішій селянській хаті. Друкарні розсівають мільярди чорних слів день у день по білих полях паперу. Як книжки й часописи колесами, автобусами, залізницями та літаками розвозять їх по всіх містах і селах та розносять по всіх хатах. І хто тільки читає ті часописи й книжки, тому це чорне насіння друкованих слів западає в душу і тут прозябає, росте й неначе кормом наповняє її цілу. І коли вже людина привикне до цього корму, то ніяково буде їй без нього обходитись. Бо це не є корм, що кормить тіло. Він кормить душу, він насаджує в ній те, про що треба знати, думати, в що треба вірити й таким чином душа підпадає якби під владу того читання, під владу отих чорних слів. А коли знову читання не охоплює тільки малого числа людей, а сотні, тисячі, мільйони — тоді те читання є вже не владою, але владою влад, є гегемоном. Є це справді одна з наймогутніших влад, які взагалі існують у сві-

ті. Бо інші влади не можуть обійтися без цієї влади. Щоби скріпити та поширити себе, ці влади не тільки послуговуються гегемоном чорних слів, але частенько вони навіть залежні від тієї влади чорних слів, від тієї сили, що її називають теж пресою, книжкою.

— Хіба тепер уже знаєте, що це є чорний гегемон? — запитав отець-місіонар під кінець свого викладу й споглянув на всіх трьох газдів.

— Це часописи й книжки. Все те вчені люди називають одним іменем: друк. Але коли балакаємо про друк, то сьогодні найчастіше маємо на увазі часописи й брошури. Таксамо коли говоримо про чорного гегемона, то в першу чергу думаємо про часописи. А чому? Тому, що часописи під нинішню пору мають найбільший вплив на наше життя. Книжку читаємо тоді, коли маємо дещо більше часу. Наші господарі читають книжки звичайно зимовою порою, а літом хіба під неділю або свято. Міщанин же читає книжку майже щодня вечором, оскільки не вибирається до якого товариства, театру чи кіна. І навпаки, газети читає кожний і то всякі, які тільки і де тільки попадають у руки. Як побачимо часопис, то зразу й подумаємо: давай почитаємо й довідаємося, що в траві пищить. Міщанин читає часописи кожної днини і таксамо вишколені та начитані люди по селах. Скоро тільки така

людина відітхне по щоденних трудах, то зразу хапає за часопис, у мить пробігає стрічки очима та виловлює щонайважливіші вісти. Міщанина бачимо завжди з часописом у руці: чи то як їсть, чи як іде на прохід, чи як сидить у каварні. Селянин, очевидно, не має стільки нагод і змоги до читання. Не дозволяє йому на це його праця й спосіб його життя. І тому дуже мало таких українських селян, які читають і передплачують щоденний часопис. В освічених народів того нема: в них навіть і селяни зуміли так уложити собі життя, що без читання щоденників не проходить їм ані одна днина. Ось недавно наша католицька газета „Правда” подала таке сумне порівняння:

Німці в Чехословаччині, яких було там несповна 3½ мільона душ, видавали 63 щоденники й 145 інших часописів. У 1935 р. вийшло в ЧСР 1.376 книжок німецькою мовою. Тимчасом Українці, яких у Польщі є 7 мільонів, то значить двічі більше ніж було Німців у Чехословаччині, мають під Польщею всього 3 щоденники! Число щоденників у Злуч. Д. П. А. зменшилося в 1937 р. на 331. Зате зросло число періодичних видань, а саме на 91 назв. Під цю пору з ЗДПА виходить 2.084 щоденників, 10.629 тижневиків і 359 двотижневиків. Загальний наклад їх дає 41,000.000 примірників, з того 25,800.000 прим. припадає на полуд-

неві видання і 15.600.000 на поранні. Недільні додатки до щоденників осягають цифру 31,000.000 примірників.

З того виходить, що на трьох громадян ЗДПА припадає пересічно 1 прим. щоденника. Тимчасом у нас — Українців під Польщею — випадає один примірник щоденного часопису на три тисячі Українців! Ось тому ми такі бідні й темні, а Американці освічені й багаті.

В Японії виходить тепер 12 тисяч різних часописів, з того 7 тисяч політичних щоденників і тижневиків. Аж 2 тисячі часописів мають свої літаки, авта і радія. Деякі часописи мають по 100 співробітників і кореспондентів.

Українські селяни понайбільше читають тижневики, що приходять до них під кожну неділю. Неділя це день відпочинку, тоді й наш господар має час і дещо читає. Але на жаль загал українського селянства взагалі навіть і не мріє про часописи! Ось приміром наша католицька газета „Правда” друкується всього в 12 тисячах примірників, то значить 1 примірник „Правди” випадає на п'ятьсот Українців в Польщі.

— Дозвольте, всечасніший отче, що я отут про дещо вас запитаю — перервав монахові виклад третій газда, мабуть щоби почванитися, що й він багато дечого знає. — Ви, як бачу, невдоволені з того, що селяни мало цікавляться га-

зетами, а більшість з них взагалі нічого не читає. Невжеж би це добре було, якби й ми селяни, підпали під владу отого, як ви кажете, чорного гегемона?

Споважнів монах і по хвилині відповів:

— Про те, дорогий брате, хотів я дещо пізніше розповісти, але коли питаєш, то розкажу зараз. Так є, селянин, особливо український селянин, повинен читати часописи частіше, як читає їх сьогодні. Без читання добрих газет Українці будуть завжди позаду інших народів. І як не будуть читати, то тимсамим і не запримітять влади друку. Той, хто постійно читає часописи, стає мудріший від нас. Через те, коли він наш ворог, то і може ділати нам на шкоду, і наступати на наше релігійне і національне життя більше, може водити нас, як то кажуть, за ніс, а ми цього й не добачимо та й не пізнаємо... І саме тому важніші події відбуваються без нас або і проти нас. Я сказав, що часописи — це влада. Але ця влада може бути добра і зла. Вона може діяти нам на користь або на лихо. Коли український господар не дбає й не посягає за оту владу, тоді вона його виминає й панує над ним так, як другим вигідно. Через те саме влада друку служить сьогодні більше злу як добру. І тут саме, дорогий приятелю, лежить головна небезпека друку, отого чор-

ного гегемона, що готує нам велике зло, коли знаходиться в руках пекольних сил, які за його допомогою тільки й промишляють над тим, щоби підкопати Божу владу над людськими душами!

Заки котрийнебудь зі селян успів у звязку з тими словами поставити монахові якінебудь запити, місіонар почав оповідати їм притчу про те

як диявол захопив у свої руки чорного гегемона.

118. В часі, коли Гутенберг винайшов друк книжок, жив у нас в Україні один монах, іменем отець Марко. Він мав бути таким знаменитим проповідником, що не мав собі рівні. Кудиб, бувало, не пішов і не заговорив, скрізь мав найбільші успіхи. На його проповіді сходилися найбільш закам'янілі грішники й не раз так зворушувалися словом побожного монаха, що негайно наверталися до Бога й раз на завсіди понехували дотеперішнє своє непутяще життя.

На все те, за словами притчі, кривим оком глядів володар пекла, сатана. Щоби перешкодити навертанню грішників до Бога, вибрався він у те місце, де отець Марко виголошував свої талановиті проповіді. На вулиці стрів сатана величезну товпу народу, що зібралася біля церкви. Замішався сатана в цю товпу й вона занесла його до церкви. В цер-

кві сатана скрився за одним стовпом: хотів добре приглянутись усьому, що буде тут діятись.

І ось на проповідальницю ступив о. Марко. І коли він заговорив, то сатані здавалося, що слова побожного монаха перемінювались на лискавки, та летіли просто на нього. Загорнувсь чортяка в свій плащ і аж дрижав зі страху, як покінчиться його пригода. Найрадше був би чкурнув з церкви. І коли хотів уже вилучитися з гурту, запримітив недалеко від себе й пізнав обличча одного гіркого п'яниці, який, бувало, кожну нічку пересиджував у коршмі та потапав у пиянстві, в отому діявольському налозі. Став чортяка й думає, що йому робити? Невжеж і цей п'яниця висмикнувся із певної пастки, що зберігала його для пекла, й пішов за отцем Марком? Чорт не міг няти цьому віри, але повірив коли приступив ближче до п'яниці. — Дорогий друже! — почав діявол шепотом наклимати п'яницю. Та цей і не ворохнувся, лиш впилив свій зір у проповідника й жадібно ловив кожне його слово. Сатана хотів знову спокусити п'яницю та пробував завести з ним балачку. Та п'янюга дав чортові такого здорового стусана в бік, що сатана аж заточився й мерщій повернув на своє місце за стовпом.

Чорт стояв ще годину — другу й аж трясся від влучних слів, що ними ментав з проповідниці отець Марко. Він не-

шадно нищив діявольську владу в душах людей, що битком забили церкву. Очі сатани спинилися на обличчі одної красавиці, що стояла три кроки перед ним.

— Таж це спокусниця Катря, що дотепер сама ловила мужчин у свої грішні тенета! — мало не скрикнув чорт і за хвилину вже був біля неї.

Та невжеж і вона йому спроневірилась? Невжеж і вона рішила занехати дотеперішнє своє життя й піти за словами отця Марка? Ні, так не сміє бути! Вже в земному раї вспів діявол звести першу жінку своїм підступним підхлібством, то чомуж не покористуватись і тепер своїм випробуваням способом? Почав шептати на вухо Катрі найласкавіші речі, але вона мов кам'яна стояла зі схрещеними руками й не відривала своїх очей від отця Марка. Тоді сатана вхопив Катрю за руку, та в ційже хвилині почув, як чийсь важкий чобіт надоптав йому ратицю так сильно, що чорт мало що не зойкнув з болю. Стинаючи зубами, чорт вискочив з церкви. Ох, коли ця запекла грішниця не хоче дальше за ним іти, то він хіба напевно не знайде вже більше своїх прихильників серед отих побожних людей у церкві.

В розпучі стояв сатана сам перед церквою. Почав роздумувати: що йому тепер робити? Проповідницька сила отця Марка була більша від його діявольської лукавості. Але невжеж на світі не-

ма нічого, що булоб сильніше від найбільшого провідницького хисту?

— Пожди! Що це винайшов Гутенберг? Чи не буде це краще за мої хитрунства? — подумав чорт і в цій хвилині прояснилося його захмарене обличча. — Є! Пожди ще трохи, отче Марку! Я теж пошукаю собі коника до перегонів! — і замахнувся затиснутим кулаком у сторону церкви.

Сказавши це, чорт почвалав до хати Сруля, Абрумкового сина. Застав його зажуреного та задуманого. Сруль сидів у кутку біля печі й глядів у вогник свічки, що блідим світлом освічувала малу кімнату. Сидів отак старий лихвар і журився тим, що настали лихі часи: Відколи появивсь у селі той монах Марко, відтоді коршма Сруля не тільки світить пустою, але й за позичками ніхто не приходить. Бо як ніхто алькоголю не купує й відсотків не платить, то на чім іншим жид сердега, тепер без праці заробить?..

— Бачу, Срульку, що хочеш відзискати назад утрачений інтерес? — відозвався чорт до пропащого лихваря. — Покористуйся тільки новим, чорним умінням — друком, то зразу побачиш, які ті всі, що тепер горнутья до церкви й відвернулись від тебе, знов повернуться до тебе...

Жидовинові залежало дуже на тім, щоб направити інтерес. Отже зараз зго-

дився допомогти чортові в цьому. Сатана зразу переконав жида, що нове Гутенбергове чорне вміння може добре послужити його потребі. Жид не барився з ділом і зараз почав друкувати газетку. Але за порадою сатани — все те, що жид видрукував спочатку, було ніби побожне й майже не різнилося від гарних проповідей отця Марка. Вкоротці отой перший Срульків друк розпродували майже по цілій околиці. І всі ті люди, що по вислуханню проповідей отця Марка поверталися з церкви, купували також жидівську газетку й зачитувалися в ній. Срулько тільки гладив свою бороду з задоволення: його новий інтерес відразу не лише вдомовився, але й почав приносити щораз ліпші зиски.

Відтепер кожної неділі друкував Сруль свою газетку спочатку з побожним змістом, опісля, мало-помалу, почав писати в газеті й про інші речі. Отже спочатку подавав жид вісті про різні події. Трапилось, що був навіть друкований один жарт про отця Марка, з якого сам отець щиро розсміявся, не прочуваючи зла. Третім разом появилася стаття про горівку як про Божий дар. Коли деякі люди прочитали собі цю статейку, то прийшли до переконання, що задовго вже вони повздержувалися від „Адамових сліз” та одного дня посунули знову до Срулевої коршми бодай на один ковток цього „дару Божого”... І так почали

вони відвідувати коршму, а за ними су-
нуло все більш і більш людей. Незабаром
увесь день аж до пізної ночі коршма бу-
ла повнісінька гостей та п'яних бешкетів.
І так усі ті Срулеві гості відтепер щораз-
то менше ходили на проповіді отця
Марка, доки один по одному зовсім не
відбилися від церкви. Церкву заступила
їм тепер коршма, де вони — попри пи-
ятику, також ревню зачитувалися в Сру-
левій газетці. А в цій газетці відтепер
міг кожний досхочу читати: як побили-
ся до крови два добрі сусіди, як один
злодій вломився зручно до одної хати
та вкрав багато різних цінних річей, як
якась там молода дівчина скочила до
ріки з нещасливого кохання — та ба-
гацько-багацько таких „файних” річей,
про які опісля всюди було багато балач-
ки. Понижче в газетці чорними рядками
були друковані описи всякої погані і не-
правдоподібності. А ті описи свій вер-
шок осягали в змальовуванні прелюбо-
дійств і інших гріхів, на саму згадку я-
ких всякий порядний чоловік мусів пе-
ред другими червонітися. І навернена
гарна Катря почала зі щораз то більшим
запалом вчитуватися в отакі речі, а далі
зовсім перестала слухати отця Марка й
повернулася знову на старий свій гріш-
ний шлях...

І бувби напевно отець Марко ще ду-
же багато зділав, якби не те, що друко-
вана погань збурила оту будівлю, яку

він збудував своїми проповідями, якби не те, що жидівська газетка заволоділа селом, віднявши людські душі від Бога й завівши їх під владу сатани. І незабаром прийшло до того, що загальнолюблений проповідник Божий о. Марко не мав уже більш кому проповідувати Божого слова...

Тяжко сказати, хто на тім усім зробив кращий інтерес: чи Срулько, якому калитка з дня на день щоразто більше наповнялася, чи сатана, який задоволів пекло, маючи в своїх кігтях грішників.

Так повсталала влада друку на світі. Почалася з малого, але чорна спекуляція й пекельний сприт зробили з неї від того часу до сьогодні дійсну всевладу, дійсного чорного гегемона.

— А чому отой отець Марко не зачав видавати якогонебудь свого часопису, коли бачив, що люди, читаючи жидівський часопис, все більше відвертаються від Церкви та не хочуть більше слухати його проповіді? — запитав третій селянин, який довгий час роздумував над притчею, що її почув від монаха.

— Це так тому, що ця притча має нас навчати — відповів монах. — І справді, це тільки притча-казка, хоч і має багато спільного з наукою. Бо дійсна наука каже: ворог святої нашої віри найперший загарбав друк у свої руки і став ним

орудувати, щоб відвернути світ від Бога і Церкви. А ми, католики, занедбали цю справу й досі через те маємо важкі клопоти. І доки ми не заволодіємо друком, доти ворог християнства за поміччю отого чорного гегемона буде щораз то більше вдиратися в людські душі та нищити в них усе те, що для нас найсвятіше.

І тепер став отець місіонар розказувати здивованим селянам,

яка велика сила друку.

Столичний город Львів має около 300 тисяч мешканців і тут кожної днини друкується яких 100 тисяч щоденних часописів. Так, отже, для кожного щотретього львовянина друкується щодень по одному примірникові часопису. Але ці часописи не лишаються всі у Львові. Можна сказати, що у Львові лишається по одному примірникові часописів на кожного щостшого мешканця. З того відразу бачимо, що у Львові нема дорослої людини, яка не читалаб часописів. Так, отже, ті всі часописи володіють душею такого великого міста як Львів. Сьогоднішнього життя великих міст узагалі не можна собі уявити без часописів. Трапляється час від часу, що поміж друкарськими робітниками вибухає страйк і вони не хочуть працювати, бо

не задоволені зі своїх заробітків. Тоді, звичайно, часописи декілька днів зовсім не появляються. І треба бачити тоді, як міщани, не маючи часописів, попадають просто в розпуку й бігають як ті мухи без голови...

Чим більше яке місто, тим більше в ньому число і сила часописів. Коли щоденні часописи у Львові друкуються заведви в яких 100 тисячах примірників у день, то в англійськiм столичнiм мiстi Лoндoнi, в найбільшiм мiстi свiта, яке має біля 8 мiлiонiв мешканцiв (менше бiльше стiльки, скiльки взагалi є всiх Українцiв у Польщi) виходить один щоденник у бiльше як 2-ох мiлiонах примiрникiв кожного дня, другий щоденник у 1,775.000, третiй у 1,772.000 примiрникiв i так дальше. Подумайте: якийсь один такий щоденник купує кожного дня два мiлiони людей, а читає його щонайменше двiчi стiльки. Такий величезний щоденник є, отже, сам по собi якби державою, коли гуртує бiля себе стiльки людей. Задлятого не треба й дивуватися, що численнi власники таких величезних щоденникiв бувають iнколи сильнiшi вiд самої англiйської влади. В часі світової війни власником усiх найбільших i найвпливовiших щоденникiв був мiлiонер лoрд Нoртклiф, який своїми часописами замотав Англію в світову війну та, по вподобі, в ті часи скидав, або наставляв англiйську владу.

Звали його некоронованим часописним королем. Його щоденні часописи мали десять мільйонів читачів, а решта його видавництв разом мала сорок мільйонів читачів. Він був жидівського роду, а в своїм видавничім підприємстві мав чимало грошей жида Ротшильда.

У Франції сила друку не менше велика як в Англії. В Парижі один щоденний часопис виходить кожного дня у два і пів мільйонах, третій у мільйон і чотириста тисячах примірників і так далше. В усіх тих найбільших французьких щоденниках звичайно головними власниками та урядовцями є — жиди. Через те з французьких часописів тяжко пізнати дійсну Францію й французький нарід, що ввесь є католицьким. А є воно так тому, що за поміччю друку заволоділи над Французами ті, яким католицька віра є терням в оці. І тому не треба дивуватись, що саме у Франції мала місце найзавзятіша боротьба проти католицької Церкви й католикам відібрано там свободу віри. Оце й є французька преса (часописи), якою кермують жиди, що ненавидячи католицьку віру, підюдили проти неї і владу і велику частину громадян, через що й прийшло до таких сумних наслідків. Але після світової війни положення католицизму у Франції значно покращало, бо врешті й католики прийняли за друк і тепер у

Франції розростаються католицькі видавництва. Є тут католицький щоденник „Хрест”, який друкується в 300 тисячах примірників кожного дня. Цей щоденник, як бачимо, суперничає вже щодо накладу з іншими французькими щоденниками. Але ми, Українці в Польщі, що числимо тепер майже п'яту частину всіх Французів, не маємо ні одного католицького щоденника, а наш католицький тижневик „Правда” друкується ледви в 12.000 примірників! Чи це не сором для нас!.. В других великих державах справа з друком мається таксамо як в Англії та Франції. Ба й менші держави йдуть за ними. Скрізь у столичних містах друкуються часописи в незвичайно великих накладах і ті часописи запановують над своїми читачами і над цілою публичною гадкою та трясуть основою народу й держави. А всюди втіли висунутися наперед жида та захопити владу й головний провід над усіма важнішими часописами світа.

Часописи пишуть журналісти (редактори), яким видавці газет платять за працю, а друкують їх друкарські робітники за заробітню платню. Але і редактори і друкарі мусять працювати так, як цього вимагають від них їх господарі: видавці газет. А що видавцями бувають звичайно грошовиті жида, то й редактори — нераз християни з походження — пишуть газети в жидівським дусі.

В першу чергу ціль часописів у тім,

щоби писати про те, що діється в світі. Котрі часописи потраплять чимскорше роздобути якнайновіші відомості та негайно їх видрукувати, ті газети звичайно стоять на переді й бувають більше почитні. Автім яким чином можна роздобути якнайскорше найновіші вісті? Великі часописи мають цілі сотні своїх кореспондентів (дописувачів) у всіх країнах світу. Дописувачі як довідаються про якусь новину, мусять негайно телефоном передати її редакції свого часопису. Яку велику поспішність досягнуто в тім, нехай скажуть вам такі два приклади: Коли цісар Наполеон програв війну в Росії 1812 року, довідалися в нас про те щойно місяць пізніше. Але рівно сто літ опісля на якихось там зборах у віддаленій на 170 кільометрів від Лондону місцевості в годині 10-ій і 5 хвилин виголосив один англійський міністер промову в якійсь там справі, а в годині 10-ій і 10 хвилин продавали по вулицях Лондону часописи, в яких ця промова була вже видрукувана! Така сьогодні велика поспішність у друкуванні часописів.

Для призибирання найновіших вістей повстали в усіх державах окремі великі часописні уряди (бюра або агенції). Як лише де що станеться, то оплачувані окремо люди негайно зголошують це часописним бюрам, які опісля оту вістку пересилають своїм часописам, а ті самозрозуміло, мусять їм за таке

добре платити. За приклад цього не від речі буде згадати про один такий найбільший на світі часописний уряд: є ним саме французький часописний уряд під назвою „Аг е н ц і я Г а в а с а”, яка обходила в 1935 році століття свого існування. Зі всіх вістей, що їх подають французькі часописи, 99 відсотків з них одержують газети саме від згаданого бюро. Яка велика праця кипить у цьому бюроі, свідчить те, що тільки в самій Франції має воно 8.000 співробітників. А кільки їх по всіх інших країнах світу! І це часописне бюро (як зрештою й усі найбільші часописні бюро на світі) знаходиться в руках жидів, бо вони мають найбільше в цьому хисту та й свої капітали кидають у такі підприємства, які не тільки що приносять їм величезні прошеві прибутки, але також дають їм право кермувати всіми часописами та приказувати їм, що й як мають писати.

Коли таке часописне бюро подасть якусь там вістку редакції якогось часопису, то редактори в цій редакції не мають просто часу на перевірку, чи ця вістка правдива, чи є звичайною брехнею, бо часопис мусить бути якнайскорше зредагований та видрукований. Таким чином оці часописні бюро частенько підсувають брехливі вісті. Коли перед кількома роками в Америці засудили на смерть двох італійських замаховців анархістів (безбожні бурителі влади), то всі

часописні бюро безліччю видуманих вістей у своїх часописах станули в обороні тих злочинців. Але що в американській державі Мексику протирелігійна влада вже кільканацять літ у жахливий спосіб переслідує католиків і що там уже тисячі невинних людей заплатили головами тільки за те, що були вірні католицькій релігії, — про те мовчали ті жидівські часописні бюро (а тому й рівночасно всі часописи світа) як заворожені...

Така вона оця сьогоднішня влада друку. Вона

велика грішниця, що зіпсувала світ.

Св. Євангелист Йоан пророкує в своїх „Откровеніях“, як то Бог буде карати одну велику грішницю, яка зіпсувала світ. Готові булиб ми сказати, що те пророцтво це обвинувачення сьогоднішнього друку, який свою владу оснував головно на грісі та який за допомогою гріху на кожному кроці троїть та псує цілий світ.

На це тепер хотів отець місіонар звернути увагу нашій трійці селян. Але замовк на хвилину. Глянув на їх обличчя, чому не забирають голосу над тим усім, що дотепер почули про величезну силу друку. Та коли вони мовчали, став він говорити дальше:

— Бачу, що кожному з вас із кишені вистає часопис?

— Та, купили ми їх у місті й читати їх будемо щодня у хаті — відповіли якби засоромлені.

— Покажіть, нехай побачу, які ті газети.

Селяни показали. Були це три різні часописи.

— Бачите, сказав до них монах, — ви добре якось трапили, кожний з вас купив собі інший часопис. — Ви, чоловіче, — звернувся до першого селянина, — купили „Громадський Голос“, який, у порівнанні з іншими українськими часописами, понайбільше пише в протирелігійнім дусі: це справжній безвірний часопис, хоч із тим скривається тай нераз навіть удає христіянина. А оцей ваш часопис „Правда“ — це знову справжній український католицький часопис, один із небагатьох наших часописів, що стоять на католицькій становищі та виступають в обороні віри й Церкви. І як в отих безвірних часописах майже на кожній сторінці ви можете знайти описи всякої погані та славословлення гріхів у ріжній одежі, так у католицьких часописах нема ні сліду з того всього. Католицькі газети навіть коли й подадуть опис якогось гріху, то не на те, щоб його похвалити, а на те, щоб відстрашити людей від гріху. Але крім католицьких і безвірних часописів є ще так звані „безсторонні“ або як їх називають учені люди — індиферентні часописи, такі самі як оцей ваш „Век Нови“ — сказав монах до третього газди. Того роду часописи не пишуть явно по безвірницьки, а навіть то

тут, то там знайдеш у них дещо написано-го й у католицьким дусі. Так роблять вони на те, щоб деяких несвідомих католиків приєднати на своїх читачів і передплатників. Але всеодно, коли треба заняти становище в якійсь важній справі, то ці часописи пишуть рівночасно і в обороні католиків і проти них, а в догіднім часі ці різношерстні часописи пускають таки свою фарбу та прилучуються радше до тих часописів, які поборюють католицтво, ніж до тих, що виступають в його обороні. Нажаль, ще багато католиків не вміє глядіти на ці справи здоровими, незасліпленими очима та розрізнити байдужих до віри від справжніх, правдиво католицьких часописів. А не знають такі бідні люди, що саме від таких часописів, які, притаюючись, пишуть і так і сяк, аби тільки підступно здобувати для себе щораз більше читачів, грозить найбільша небезпека. Бо багато легше мати свої порахунки з відкритим ворогом, аніж з таким, який чигає на тебе зі засідки... Чи не так?

— Авжеж, що так, — притакнули головами всі три селяни.

— Отже й бачите. Тепер, гадаю, вже вам ясно, що байдужі до віри часописи є тільки передпіллям, тільки передньою сторожею справжніх безвірних часописів, бо на ділі і одні і другі роблять те саме. І одні і другі є грішниками: одні явними, другі затаєними. Але оба спільно

затроюють гріхом душі. В таких часописах мають місце всі сім гріхів головних, залежно до котрого й коли трапляється нагода. Понайбільше пишеться в цих часописах про грішну любов, про упавших дівчат, про віроломників, про супружі розводи та поміщується навіть оголошення, в яких мужчини жінок або жінки мужчин спокушують до гріха. Дуже радо пишуть такі часописи про пиянства, обманства, крадежі, бійки, вбивства та самогубства, і то так, щоб читачам це дуже смакувало. І нічого опісля дивного, що такі самі гріхи часто роблять саме ті люди, які начитавшись тих часописів, хочуть, щоб і про них писали ті часописи як про „героїв"... А яку ненависть до інших людей, до кляс і народів викликають оті служачі гріхові часописи, то це вже переходить усяку міру!.. Коротко: часописи, які пишуть про різні гріхи та неправдоподібності, часто не є нічим іншим як тільки школою, яка вчить і заохочує своїх читачів, щоб і вони пішли таким грішним шляхом. Задля того ось такий друк є справді великим грішником, який псує світ. І всі ті, що читають і передплачують такі часописи, вже тимсамим беруть участь у всіх тих гріхах.

Перший і третій селянин винува-то звернули свої очі на чесного проповідника, слова якого потрясли їх до глибини душі, бо відчули, що й до них відноситься цей строгий осуд, який видав

проповідник. Хотіли запитати його: чи й вони не беруть участі в усіх тих гріхах, тому що несуть до своїх хат отакі часописи? Але було їм соромно...

Запримітив це добрий монах і якби вибавляючи їх з того клопоту, зразу повернув своє оповідання на те,

як часописи пишуть за перекупство.

Часописи — це наче людина: одна чесна, інша нечесна. Часописи, що боронять віри, добре дбають за те, щоб не прогрішитися в якійнебудь Божій чи церковній заповіді. Що католицькі часописи є чесні, ми можемо бути зовсім спокійні, таксамо як за людей, що справді живуть так як наказує віра, бо знаємо, що вони дійсно чесні. Так отже часописи, що не дбають за Бога, ні віру, в дійсності є такі самі як ті люди, що не тримаються законів віри: в їх чесноту ніяк і ніколи не можна повірити. Хто не боїться Бога, той не боїться й гріха, для такого не є злочином ані брехня, ні обман, він радо послуговується і одним і другим гріхом, щоб тільки мати з цього користи.

Не є ніяке диво, коли кажемо, що ніхто стільки не бреше, як злі часописи. В них правда й брехня так зі собою перемішані, що годі й розрізнити одну від другої. А люди, звичайно, дають віру всьому тому, що читають, і звідсіль опісля повстають не раз найбільш страховинні речі.

Перед кількома роками була у Фран-

ції нечувана подія через одного великого обманця Ставіського. Той жид і масон ошукав людей на мільярди грошей. Безкарно проходили йому роки за роками, а він тільки перекуплював часописи, щоби писали так, як він цього хотів. Таке перекупство по часописах панує на всі боки. Хоче хтось, скажім, торгувати і продає лихі товари, але як заплатить часописам і вони розтрублять, що його товари найліпші, то світ у це повірить, а люди так і почнуть облягати його крамницю. Понайбільше роблять отак біржеві спекулянти. На біржі, як на торгових, продають банкові й фабричні акції та інші так звані вартісні папери й гроші чужих держав. Дає такий біржевий спекулянт власникам часописів гроші й каже: „Плачу вам стільки а стільки тисяч, але пишіть, що цей чи той банк банкрутує”. Часописи почнуть дійсно так писати, а люди перестрашаться, що можуть стратити свої гроші та мерщій продають на біржі по чому можуть, коли мають, акції того банку. Таким чином отой спекулянт закуплює на біржі якнайбільше тих акцій. Коли вже їх має, то підплачує знову часописи, щоб тепер писали отак: „Ми впали жертвою неправдивих повідомлень про те, що той і той банк є на краю пропасти. А він тимчасом не тільки що не думає пропадати, але навпаки, стоїть найліпше зі всіх банків”... І так зачнуть вихвалювати та вивищувати цей

банк. Таким чином зросте вмілівіч вартість акцій того банку, а впарі з тим збільшиться і попит на них. Спекулянт гладить тоді свою бороду, дорого продаючи ті самі акції, що їх учора так дешево набув і частенько таким підступом згортає до своєї кишені грубі міліони без ніякого труду. Перекупством він обманув світ і в дійсності зробив найзвичайніший злочин, але за такий злочин йому нема тут кари. Тяжко булоб вичислити ті всі страхіття, що їх витівають такі нечесні часописи за підкупство. Перекупством запропащується людей, перекупством роблять усяку т. зв. політику, перекупством викликається між племенами повстання, а між народами війни.

Часописи підпалюють вогонь воєн.

Як тільки монах згадав про те, що часописи перекупством доводять народи до воєн, спитав третій селянин:

— Якже то можуть часописи привести до того, щоб люди взаємно різалися?

А чесний братчик відповів:

— Чейжеж ви сказали мені, чоловіче, що по селах багато говорять про те, якби могло прийти до війни. А чому отак нарід балакає?

— А хіба я знаю! — відповів селянин.

— Але зате я це знаю: тому, що про

це пишуть часописи, а люди дають цьому віру. Є на світі такі часописи, які безнастанно підюджують одні народи проти других, а всіх разом застрашують, що вже наближається до них небезпека війни. І від того то страху перед воєнною загрозою зачали себе всі держави щораз то більше зброїти, про що, зрештою, також пишуть часописи. Це і є причина, чому стільки балакають, що може прийти до війни. Але війна не приходить.

— Так чомуж тоді часописи отакє виписують? — запитав той самий селянин.

— Говоріть здорові! — махнув рукою монах. — Та тому, що і в цьому теж хтось має свій рахунок. А мають його фабрики зброї. У всіх великих державах повстали великі фабрики, що вирабляють зброю й продають її державам. Власниками цих фабрик є найбільші капіталісти. Вони всюди мишкують, щоб якнайбільше продати своїх смертоносних виробів і таким чином здобути більший заробок. А щоб держави купували зброю, треба їм їх трохи пострашити, що наближається війна... Тому також оті фабриканти зброї перекупляють часописи, нехай, мовляв, пишуть щораз то більше про загрозу війни та нехай підюджують одну державу проти другої.

Тепер уже хіба розумієте, чому сьогодні одна держава на другу така наго-

роїжена. А в дійсності ніхто сьогодні не бажає собі війни. Хто запам'ятав собі страшну світову війну, той ані на хвилю не може подумати, щоби таке лихо мало знову повторитися. Всюди збираються люди, які радіють, що шириться любов і мир поміж народами. Зрештою всі розумні люди мусять бути за тим. Того вимагає від кожного й наша християнська віра, якої головною заповіддю є: люби ближнього свого як себе самого. Також підчас народин Спасителя, які рік-річно прославляємо на Різдво, пішов із неба по цілому світі зазив, щоби був мир між людьми на землі. Не по християнськи воно бути звадливым, а по християнськи любити мир. Але є сьогодні часописи в багатьох державах, що ведуть велику нагінку на миролюбіє тай глузують собі з тих, що хочуть бути миролюбцями. Так, наприклад, фашизм, гітлеризм і большевизм накидаються найбільше на миролюбивість і замість неї ширять у народі, а особливо серед молоді воєнного духа. Знаєте, як є настроєна Франція проти Німеччини і навпаки. Але перед декількома роками, коли католики мали більший голос у Німеччині, відносини між тими двома державами були далеко кращі і приходило між ними до замирення та наближення. І що після того сталося? Кажуть, що французькі фабриканти зброї дали великі гроші німецьким часописам, щоби щораз більше хва-

лили войовничого Гітлера, який таким чином мав прийти до влади. І так справді сталося. Відтоді непорозуміння між Францією та Німеччиною сталося знов більше як було. Відтоді прибрала на своїй силі воєнна загроза в цілій Європі. Відтоді побільшено і прискорено зброєння не тільки в самій Німеччині та Франції, але також і в інших державах. Так, отже, фабриканти зброї, підкуплюючи часописи, щоби писали за Гітлером, дійшли до своєї мети. А треба вам іще знати, що до цих фабрикантів зброї належить м. ін. провідник французьких соціалістів, жид Блюм!

За допомогою часописів ці фабриканти зброї розбили світову розоружну конференцію, яка, як знаєте, була скликана перед кількома роками, та в якій держави мали домовитися про те, наскільки зменшити армії та запаси зброї. Жадні мира всі люди надіялися великих успіхів від тої найважливішої міжнародньої конференції. А фабриканти зброї зі всіх великих держав були в чималих та-рапатах, що буде з їх зарібками у випадку, коли всі держави однозгідно постановлять собі менше закуповувати зброї. І тому оті бездушні капіталісти знову підкупили часописи та післали своїх підкуплених редакторів до Швейцарії, де саме відбувалася роззброєнева конференція. Ті редактори так зручно порізили делегатів на тій конференції, а чис-

ленні часописи в цілїм світі виписували такі небилиці про розброєння, що кінець кінців із того розброєння таки ніщо не вийшло. Німеччина перша заявила, що вона хоче далі узброюватись і таким чином розброєнева конференція перемінилася на дозброєнову конференцію. Відтоді фабриканти зброї стали ще більше виробляти і достарчати своїх страшних виробів. Так то вам нечесні часописи служать дуже незначній кількості багатих фабрикантів, які свої приходи черпають з того, що народи поміж собою сваряться, жеруться та ріжуться.

— Страшне це все, про що нам розповідаєте, преподобний отче, таке страшне, що про це ніколи навіть не могли й подумати! — сказав третій селянин.

— Аж тепер ми бачимо, який є дійсно отой чорний гегомон, що йому на імя друк! — додав другий селянин. — Чорний як діявол і бачимо, кому служить!

А перший селянин, який слухаючи всього того, всетаки цілу дорогу не переставав думати про своїх свинок, що їх мусів сьогодні так дешево продати, запитав:

— Коли часописи накоїли стільки лиха, як про це ми щойно довідалися, то чи не мачають вони своїх пальців також і в тій нинішній господарській скруті, яка на правду нас до гробу загання?

— Добре кажете, господарю, — відповів монах. — Багато, дуже багато

завинили часописи в нинішній господарській біді.

І монах почав свій виклад
про часописи та господарську кризу.

Сьогодні все людство терпить тяжку кризу. Але корінь господарської кризи виріс із душевної кризи, що в ній чоловік опинився після світової війни. Чоловік відтоді почав тратити віру в Бога, а разом з тим і віру в своє добро, що повстає в життю і в світі. Пішов кривими шляхами. Зайшов отак і на господарську бічну дорогу, піддаючися всеціло своєму себелюбству та погоні за вживанням цього світу. А злі часописи, які схильні служити всякому злу, піддержували в людській душі злі нахили. Почалася погоня за грошем і майном. Але знайшлися тут сильніші, що придавили слабших: капіталісти зуміли все так удешевити, що просто ограбували селянина й робітника. В тій грабіжницькій цілі капіталісти забезпечилися тим, що за допомогою гроша заволоділи часописами, і тому часописи в своїй більшості пишуть на користь капіталістів. А бідак, який терпів, лишився й далі безпомічним. Капіталісти підігнали ціни своїх виробів високо, а селянські ціни обнизили як тільки могли. До того всього довів несправедливий лад, завдяки якому капіталісти збирають плоди чужого поту. Цьому капіталістичному ладові служить більшість часописів на цілім світі та під-

держує його своїм писанням, яким перечить розум звичайних людей та жене воду на млин капіталістів. Сьогодні капіталізм є на вершку своєї сили і тому сьогодні господарська скрута більша, як була колинебудь передтим. Але діється це так тому, що ота занадто велика сила капіталізму не може вже довше тривати. А ця капіталістична сила стратила б свій розгін, коли б тільки часописництво стало по стороні сірих людей. Автім це залежить також і від того, як ці люди дбають про часописи та які з них читають. Бо не забудьте: які часописи є найбільше почитні, така й доля нам готується.

Три головні властителі друку.

Часописи — ота темна сила — мають сьогодні трьох головних властителів: першого — капіталізм, другого — масонерію, а третього — большевизм. Дев'ятьдесять і п'ять відсотків усіх часописів на світі є в руках цих трьох властителів, які за їх допомогою, явно або скрито, кермують долею цілого людства.

Про те, як капіталізм панує й господарить за допомогою часописів, здається, сказав я вам дотепер доволі. За гроші більшість часописів є все схильна зробити добро для капіталізму, отого найбездушнішого грабіжника людства. За ті прислуги, що їх часописи роблять для капіталізму, капіталісти дорого їм пла-

тять. І так повстав найсильніший союз поміж капіталістами та підкупним часописництвом: для одних і для других немає нічого святого тоді, коли справа йде про гроші. А цей союз загнав капіталістичним бичем ціле людство як оту нерозумну череду на отой сліпий тор, що йому на ім'я криза, з котрої не знаємо, як і куди вийти.

А другим, та ще може й важнішим власником більшости друку цілого світа є масонерія, головний союзник капіталізму. Вільномулярство або масонерія — це безвірницька, поширена на цілий світ організація. Вона нараховує декілька мільонів членів. Є це звичайно такі люди, що вирізняються своїм званням, знанням, багатством і впливовим становищем. Між масонами-вільномулярами є впливові письменники, знатоки, вчені, фабриканти, банкирі, професори університетів, редактори, найвищі урядники та інші матадори (передові люди) офіційного життя. Селян і інших злидарів вільномулярі не потребують між собою мати. Масони мають великий голос як у великих, так і в малих державах. Звичайно масони держать у своїх руках гроші, торгівлю, промисл, шкільництво, головні видавничі та наукові установи, а особливо змагають до того, щоб захопити в свої руки всі важніші часописи. Коли вже так уладилися, то опісля стараються закріпитись, а щопиш пізніше

при допомогі часописів і інших засобів розпочати боротьбу проти віри, бо головною ціллю вільномулярства (масонерії) є знищити особливо католицьку віру й на місце віри в Бога створити якусь-там іншу віру в людство. Тим, кажу, масонерія хоче про око цілковито здійснити ніби „свободу людини”, а на ділі хоче людину впрягти в своє ярмо. Майже всі лиха, що їх католики мусять терпіти по різних державах (наприклад: переслідування католицької Церкви в Мексику, в Іспанії і ін.) походять звичайно від масонів (вільномулярів). Масони погоджують всі свої справи на тайних нарадах і про висліди цих нарад мало хто поза ними знає. Пропагандою в часописах насамперед масони намагаються зробити нарід байдужим у відношенню до віри, а опісля вже отверто бунтують нарід проти Папи і духовенства, а вкінці й проти самої віри. І в нас деякі часописи є також у руках масонів.

Те все, що капіталісти й масони роблять по одному боці, роблять по другому, але вже більше різко, більшовики. Большевизм є сьогодні третім між головними господарями друку. Від часу як більшовики прийшли до влади, вони перекреслили всяку свободу, а в цьому і свободу писання, свободу друку. Під большевицькою владою не сміють появлятися ніякі інші часописи, тільки самі большевицькі (комуністичні). Всі часо-

писи в Большевії є державні та появляються в величезних накладах. Большевики настоюють, щоб нарід усе більше читав їх часописи. І знають добре, що роблять. Бо хто довгі часи читає якийсь часопис, почне з часом думати так, як цей часопис пише, та стає його приклонником. Сьогодні в Росії, де передше мало хто й умів читати, виходять часописи в сотнях тисяч, а головні часописи то й у мільйоні і більше примірників. Видно з того, що в большевицькій Росії тепер дуже багато людей читає газети. І це може одинокий большевицький успіх. Але рівночасно є це для поневолених большевиками народів саме найбільша небезпека. Бо чого большевики не видають, чого там не читається, все те затроєне большевицькою і безвірницькою їддю. Большевики кажуть: „Скинули ми царя на землі, а тепер мусимо скинути ще й царя з неба” (це є Б о г а!). Так кажуть і згідно з тим поступають. Всі свої часописи пишуть з тою метою. І ніде не є такий сильний та такий отвертий наступ друку проти Бога й релігії, як є він сьогодні в Росії. Але большевизм (комунізм) зєднав собі багато прихильників, як у нутрі Росії, так і по всіх світі. І по всіх тих державах світа комуністичні часописи і книжки ведуть справжній наступ проти віри.

В справах боротьби проти віри большевики створили навіть окремий без-

божницький союз, в якому тепер нараховують близько 17 мільйонів зорганізованих безбожників. Це багато більше членів аніж їх мають масони. Цей союз безбожників поширився також і між комуністами в інших державах. У своїй боротьбі проти релігії послуговуються безбожники понайбільше школою, друком, радієм, кіном, театром, літературою (письменством) і наукою. Друк віддає безбожникам найбільшу прислугу. Головним органом безбожників є журнал „Безбожник”, який друкується у пів мільйона примірників. Крім цього журналу є вже багато інших, між якими вирізняється окремий журнал „Сільський безбожник”, який ширить безбожництво головно між темними селянами та „Молодий безбожник”, що поширює безбожництво поміж молоддю. Головну нагінку ведуть ці безбожницькі журнали проти Спасителя. Щоб затерти кожний спомин про Ісуса в людських душах, ведуть большевики велику нагінку проти святкування Різдва та Воскресення, отих двох найголовніших християнських свят. Що року в ці два свята большевики поширюють найбільше безбожницький друк, повний всякого глуму й наруги супроти Спасителя та християнської віри.

Так отже, ці три головні господарі сьогоднішнього друку — і капіталізм і масонство і большевизм — за посередництвом друку нападають на святую віру.

І головне, що кожний незнайко ревно приймає та читає їх часописи й піддається в своїй легкодушності наказові тих некольних „союзів”, що для них верховним господарем є справді — Антихрист.

А ми католики?

Наші три газди разом із двома місіонарями доїздили вже до села. Очевидно мусіла скінчитися й їх розмова. Та тепер монах, який по дорозі так гарно селянам усе поясняв, зупинився на хвилинку й запитав:

— Ви чули оті страхітливі речі про друк? Я вам уже пояснив, як злий друк затроює всі душі в отій хаті, в яку якнебудь він продістанеться, та колиб довідались, як він співділає в руїні домашнього вогнища і рідні, ви б іще більше зжахнулись! По всім бачите, що лихий друк є нічим іншим, тільки звичайним злочинцем, якого всі чесні люди повинні проганяти ще з порога: А геть від нашої хати! Але попри те 40 на 100 наших Українців є під його владою. А це наша загибіль...

— Коли так, Всечесніший Отче, то в будучому ті часописи більше не наближаться навіть до порога моєї хати! — сказав перший селянин, вихопив „Громадський Голос”, роздер його злісно та кинув до потоку, що плив на краю села, до якого саме віздив уже віз.

— А я думаю, що воно буде найліпше, коли не читатимемо ніяких часописів та й навіщо вони мені потрібні! — таксамо роздер свій часопис і третій селянин.

За малим таксамо не поступив і другий селянин зі своїм часописом. Але монах ухопив його за руку й сказав:

— Стривайте, приятелю! Не можна примінювати до вашого вартісного часопису всього того, що я казав. Злих часописів мусимо уникати й берегтися та не сміємо їх пустити до нашої хати. Але проти доброго часопису вже не треба зовсім оборонятись. Одинокую обороною проти злого часопису є добрий часопис. І тут вартісна приповідка: клин клином треба вибивати. Саме добрим часописом є католицький часопис, якого завданням є поборювати злий часопис. Але чи діждемося ми цього? З численних часописів і журналів, що появляються в нашій краю, католицьких є дуже мало. І по тім самим найкраще бачиться, які ми ще слабкі. І лишимося такими слабкими, тобто не двигнемося, доки католицький друк не зміцніє так між нами, Українцями, що проженемо злий друк; до того часу ми не тільки що не можемо надіятися кращого, а хіба сподіваймося певної затибелі всього, що нам як католикам Українцям святе і любе!..

На ці слова прояснилося лице другого селянина. Був гордий з того, що ніс до своєї хати католицький часопис. Здавалося йому, що веде до своєї хати приятеля, оборонця й вірного сторожа. А засоромлені перший та третій селяни не могли сміло глядіти в вічі місіонарів. Багато передумали. Коли перед самим приходством стали пращатися, сказав до монаха третій селянин:

— Дякуємо вам, преподобний отче, що ви відкрили нам очі, бо тепер бачимо, в яке ярмо втягнула нас ота чорна сила, той безбожний друк. І тут вам обіцяємо, що відтепер, від Нового Року двері моєї хати будуть відчинені тільки католицьким часописам. Відтепер більше не хочу оставатись без католицького читання, від своїх уст відніму, а передплачу католицьку газету.

— Та й я так хочу — заявив перший селянин. — Уже від сьогодні передплачуватиму католицький часопис, дам за нього все те, що сьогодні полишилось мені з торговиці... Бачу, що тут саме лежить справжня народня і католицька сила кожного совісного Українця.

Добрим місіонарям, отим апостолам Божим, заяснили радісно очі, коли почули ті палкі селянські слова. Бо бачили, що їх насіння впало на плідну ниву. І коли стискали селянам руки на пращання, то в душі своїй говорили:

— Дай, Боже, багато таких добрих селян для українського народу, здійми окови злого друку з нашої Батьківщини, звільни наші душі від його невольного впливу та спаси всіх вірних Тобі Українців!

ПОСТАНОВИ БЕЛЬГІЙСЬКИХ ЕПИСКОПІВ У СПРАВІ ЧАСОПИСІВ ТА ЖУРНАЛІВ.

В місті Малін у Бельгії відбувся недавно Провінціональний Синод бельгійських Єпископів, котрий прийняв отсі постанови щодо преси:

Часописи і журнали.

„В наших часах особливо не треба легковажити собі небезпек, які можуть зродитися з часописів та інших періодичних видань, тим більше, що вони чим раз більше поширюються так, що нема майже дому, де вони кожного дня, або щонайменше кожного тижня не викладалиб читачам своїх думок. Не треба закривати очей на те, що сьогодні шириться багато таких писем, які цілковито відвертають уми від віри та від християнських обичаїв. Щоб знайти на це відповідний спосіб, усі католики повинні виразно зясувати собі цю небезпеку, котра є ріжна відповідно до різних видань.

Протирелігійні та неморальні часописи.

1. Є часописи, які „з фаху” є противні добрим обичаям та релігії. Їх поширення обмежене, але вони очевидно найбільше шкідливі для читачів.

Протиклерикальні часописи.

2. Після них ідуть так звані „антиклерикальні” часописи. Признаючи, що

релігія це „приватна справа совісти” й заявляючи час до часу деяку теоретичну пошану для справ релігійних, всеж таки протиклерикальні часописи в практиці противляться всяким зовнішнім виявам тої релігії.

В дійсностіж вони заявляють, що релігія не має ніякого місця ні в вихованню, ані в справах родини, ані в справах держави. Таким чином вони відділюють релігію від усього життя. Вони радо шукають нагоди, щоби шкалювати служителів релігії (Єпископів, священиків). Вони постійно нападають на тих світських людей, що стоять на чолі католицьких установ, уважаючи їх ворогами суспільного ладу, або політичними противниками з причини їхньої ревности в приміненні засад релігії в різних ділянках громадянського життя. Щодо милосердя для ближнього, духа жертви, терпеливості та інших подібних християнських чеснот, то вони попросту ними погорджують, або їх висмівають. Тому отже, що ці часописи мають матеріялістичне розуміння життя, то вони цілком ідуть у розтіч із християнськими засадами, хоч деколи вони для своєї вигоди приймають вид деякої терпимості (толерантності).

„Невтральні” часописи.

3. Перейдім тепер до часописів, які звуть себе „невтральними” (безсторон-

німи). Ці визнають засаду вищеназваної терпимости (толеранції), а рівночасно й пошану для служителів релігії (духовних) і навіть для самої релігії. Роблять вони так на те, щоб узискати найбільшу кількість читачів. Вони навіть пишуть про релігійно-церковні справи, але виключно з їх зовнішнього боку, а зате цілком нехтують те вище значіння, яке мають релігійні справи. Формально вони не заперечують ніякої правди віри, однак правду і фальш насвітлюють невиразно ніби тому, щоби про все докладно інформувати читачів. Звідси повстає замішання, дається опіку пересудам і сіється незнання католицьких справ...

Часописи на око католицькі, але пересяклі моральним і суспільним модернізмом (новітніми блудами).

4. Вкінці годі мовчати про небезпеку, вправді менше очевидну й не безпосередню, котра може загрожувати від видань, які мають марку моральних і християнських, а проте не є в цілковитій згоді з католицькою наукою та католицькими засадами. З одного боку такі часописи визнають церковні догми та в своїх статтях, чи оповістках вони загально не заперечують моральних засад, але з другого боку, вони не роблять усього, чого домагаються католики. На приклад, вони нехтують церковну карність та відкидають практичні правила, які часто при-

писує церковна влада. Може такі видання й мають деякий згідно добрий вплив на деяких читачів та й відвертають їх від того, що є менше добре. Тому їх не слід осуджувати з тою самою строгістю, як „неутральні”. Одначе є цілком певною річчю, що вони нищать у католиків правдивий католицький змисл (почуття). Тож їх цілком не треба поручати, а радше треба їх вірним відроджувати. В дійсності є в них „своєрідний моральний, правний і суспільний модернізм”, який Свт. Отець Пій Х торжественно осудив рівночасно з модернізмом догматичним (новими блудами в науці віри).

Співпраця католиків з неутральними часописами.

Католики, які містять у т. зв. „неутральних” часописах статті, підписані їх прізвищами, хоч обговорюють цілком або майже світські справи, без ніякого відношення до релігії або до католицької справи, всеж таки безумовно заслугують на догану. Бо вони без відповідно важної причини дають свою співпрацю, котра не тільки не дасть ніякого доброго висліді, але навпаки зробить ці „неутральні” видання більше притягаючими. Та коли католики пишуть у тих часописах на те, щоб деякі роди читачів повчити про деякі правди віри та про католицьку Церкву, тоді та їх діяльність, яка пливе зі спонук апостоляту, може бути

деколи дозволена. Але про це має рішати місцевий дієцезальний Єпископ.

Обов'язок читачів.

Ті, що передплачують часописи, противні добрим обичаям, або релігії, роблять тяжкий гріх. До тих писань відносяться загальні правила Індeksu і точки 2, 3, 6 і 9-та 1399 канону Церковного Права. На читання тих видань, коли воно конечно, треба одержати диспензу свого дієцезального Єпископа.

На осуд, хоч менше гострий, заслуговують і ті, котрі відкидають катол. видання, щоб читати видання „неутральні”, або видання легкої обичайности. Таксамо читання чужинецьких газет і журналів не треба вважати менше шкідливим, як читання своїх некатолицьких. Їх читання заборонене тими самими правилами.

Вірні, які сповняють вельми спасенне пресове апостольство, чи то передплачуючи католицькі часописи і журнали, чи то працюючи над їх поширенням, чи то, коли пишуть до них свої статті, чи то дають до них оповістки (анонси), роблять і для Церкви похвальну службу”.

Ось такі постанови видав Провінційнальний Синод у Бельгії. Для нас є в тих постановах багато повчаючого, бо в нашій громадянстві покутують ще дуже неясні та суперечні думки щодо читання часописів.

У нас деякі думають, що добре є читати всякі, навіть ворожі для віри й Церкви часописи, щоб нібито „знати, що пишуть інші”. А тимчасом така цікавість не все виходить на добро. Бо через злу або й „невтральну” газету читач мимовільно присвоїть собі не одну неправильну та перекручену думку про правди віри й навіть не спостережеться, як сам зачне з часом повторяти ці чужі думки як свої власні *). Добре про те знають різні ліві партії, котрі не раз свої часописи посилають людям цілими роками безплатно, рахуючи на те, що такі безплатні читачі з часом до їх газети „привикнуть” і стануть її передплатниками та їхніми однодумцями. Інші знову кажуть, що наш нарід ще так мало читає часописів, що добре, коли люди щонебудь по своєму читатимуть. Особливо дуже „цікаві” наші люди на свіжо повстаючі газети, надіючися, що з них вони довідаються чогось більше цікавого. Навіть освічені наші люди дуже радо хапають за такі газети, не питаючи, хто їх та з якою метою видає. Вони не раз уже після прочитання одного числа стають передплатниками нової газети, ба навіть стараються її поширити між народом. На це моглиб ми навести приклади з останніх літ, але не хочемо тут деяких наших інтелігентів

---

*) Про це ширше написано в цікавій книжечці, що називається „Смерть у газеті”.

прилюдно соромити. Зате як важко в нас про апостолів своєї доброї, роками вже випробованої католицької преси.

Щоб стати апостолом доброї преси, треба: 1) Самому передплачувати бодай один український католицький часопис і то тільки зпоміж тих, що їх своя Церковна Влада в Епархії поручає. 2) Треба все точно платити передплату згори як не на цілий рік, то бодай на пів року. 3) Приєднувати для того часопису нових добрих передплатників, крім того організувати продаж українських католицьких часописів коло церков, на відпустах, у кіосках та крамницях. 4) Самому давати і при всіх нагодах від інших збирати жертви на фонд католицької преси своєї Епархії, а зібрані гроші негайно відсилати до Адміністрації свого католицького часопису. 5) Подавати до Адміністрації того свого часопису адреси тих людей, що могли б стати передплатниками. 6) Посилати до свого католицького часопису короткі, але зате часті й не дуже спізнені дописи про життя в своїй місцевості. Треба при тім тямити, що всякі переборщені та неправдиві дописи, особливо такі, що роблять кривду ближнім, для часопису шкідливі та небажані. 7) Купувати добрі книжки в своїх католицьких Видавництвах, щоб у вільні хвили було що читати самому та дітям. 8) Сміло виступати проти злих книжок і часописів, які ворожі для католицької

віри й моральности, бо вони ведуть одиниці до гріху та затроюють душу народу. 9) Молитися за кращий розвиток української католицької преси та за поширення добрих книжок та часописів. 10) Жадати католицьких часописів у товариствах, до яких належите та в льокалях, до яких заходите. 11) При купні покликуватися на оголошення в католицькому часописі.

Хто хотівби більше довідатися про всі порушені тут справи преси — чорного гегемона — нехай прочитає собі ще такі книжки:

1) О л е к с а н д е р М о х: **Смерть у газеті.** Цікаве оповідання про страшне діло одного коваля та наука з того для розумних людей. (Ціна тієї книжечки 30 грошів).

2) М. Чернець: **Злочинна іскра.** Про лиху книжку й пресу. (Ціна 30 гр.).

3) П. Дзедзик: **Будьте апостолами доброї преси!** (Ціна 20 гр.).

4) Др О. Назарук: **Преса.** (Ціна 3.— зол.).

5) **Зброя до оборони й наступу.** (Ціна 10 гр.).

6) О л. М о х: **Добра преса.** Як її поширювати. (Ціна 30 грошів).

---

7) О л. М о х: **На фронті української книжки.** (Ціна 50 грошів).

8) О л. М о х: **Самоосвітні видавництва.** Які в нас є, що вони варті та що з них вибрати. (Ціна 50 грошів).

9) О л. М о х: **Книжки і люди.** Які книжки читати. (Ціна 1.50 зол.).

10) М. Ч е р н е ц ь: **Обережно з вогнем.** Про злу і добру пресу та книжку. (Ціна 20 грошів).

Замовляти ці книжки через Видавничий Інститут „Добра Книжка”, Львів (Lwów I), вул. Реймонта ч. 4. м. 1.

Хто замовляє всі ці книжки і прише наперед гроші (6.90 зол.), той не платить поштової оплати й дістане вдобавок іще одну книжечку даром.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПРЕСА В ГАЛИЧИНІ В 1938 РОЦІ:

ДВІЧІ У ТИЖДЕНЬ ВИХОДИТЬ:

Нова Зоря. Адреса: Львів, вул. Гродзіцьких 2/І. Поодинокє число має 8 сторін і коштує 20 с.; місячно 2 зол. Дуже гарний часопис для інтелігенції. Виходить 13-ий рік. Почитний у краю і за границею.

ТИЖНЕВИКИ:

Правда. Адреса: Львів, вул. Гродзіцьких 2/І. Поодин. число має 12 сторін і коштує 10 сот. Що місяця ілюстр. додаток для діточок. Незвичайно цікавий і багато ілюстрований часопис для народу. Річно усього 5 зол.

Український Бескид. Адреса: Перемишль, вул. Костюшка 5/ІІ. (Нар. Дім). Поодинокє число має 8 сторін великого формату, а коштує усього 15 сот. Чверть-річно 2.50 зол. Часопис для народу.

Мета. Адреса: Львів, вул. Японська 7/ІІ. Поодинокє число має 8 сторін і коштує 20 сот.; місячно 80 сот. — Часопис для інтелігенції.

Христос Наша Сила. Адреса: Львів, вул. Японська 7/ІІ. Поодинокє число має 8 стор. і коштує 5 сот. Ілюстрований часопис для народу. Річно 2.40 зол.

МІСЯЧНИКИ:

Місіонар Пресв. Ісусового Серця. Адреса: Жовква, вул. Василіянська ч. 2.

Поодинокє число має 28 сторінок, а коштує усього 15 сот. Річно 1.50 зол. Виходить 41-ий рік.

Лицарство Пресвятої Богородиці. Адреса: Львів, вул. Сикстуська 48. Поодин. число має 16 стор. і коштує 10 сот. Річно 1.20 зол.

Пресвятая Богородице спаси нас. Адреса: Львів, Японська 7/II. Поодинокє число має 16 сторінок і коштує 10 сот.

Наш Приятель. Адреса: Львів, вул. Сикстуська 39а. Поодин. число має 16 стор. і коштує 15 сот. Прегарний, ілюстрований часопис для молоді. Річно 1.50 зол.

Дзвони. Адреса: Львів, вул. Японська ч. 7/II. Поодинокє число має 24 сторінок і коштує 1.80 зол. Річно 20 зол. Гарний і цінний літературно-науковий журнал.

ТРИМІСЯЧНИКИ:

Добрий Пастир. Адреса: Станиславів, вул. Перацького 11. Поодинокє число має 64 стор. Річна передплата 10 зол. Журнал дуже цінний, присвячений церковним і богословським справам.

Богословія. Адреса: Львів, вул. Коперника 36. Поодинокє число має 80 ст. Научний журнал для богословів.

Католицька Акція. Адреса: Львів, вул. Новий Світ ч. 22. Річна передплата 2.— зол.

У К Р А Ї Н Ц І - К А Т О Л И К И !

Крім читання католицьких часописів —
святим вашим обов'язком є:

Ч И Т А Т И   Й   П О Ш И Р Ю В А Т И К А Т О Л И Ц Ь К І   К Н И Ж К И !

Замовляйте їх у нашій Видавництві.
Особливо поручаємо видання
з бібліотеки

У К Р А Ї Н С Ь К А   К Н И Ж К А

Це займаві оповідання й повісті — пи-
сані гарною, літературною мовою і в
християнським дусі. Кожний том має ко-
льорову обгортку, понад 120 сторінок
друку, а коштує **тільки 95 грошів!**

ДОСІ ВИЙШЛИ ТАКІ КНИЖКИ:

1. **Чорна коршма.** (оповідання).
2. **Козацька дочка.** (повість).
3. **Суд над Іваном Гнатовим.** (опов.).
4. **Тернистий шлях.** (повість).

Друкується: **Антологія українсько-
го католицького письменства.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
повинен бути католицький часопис

„ПРАВДА”

„ПРАВДА” виходить що тижня під не-ділю на 12 сторінок і приносить усе бо-гато цікавих відомостей зі світа і рідно-го краю.

„ПРАВДА” містить статті на теми полі-тичні, церковні, культурні та господар-ські.

„ПРАВДА” дає місце дописам з життя наших товариств і установ у Львові, в краю і закордоном та призначає окремі сторінки: для жіноцтва, молоді, дає мі-сячний додаток для дітей „Віночок” та „Бібліотечку Правди” в формі книжочок для молоді.

„ПРАВДА” приносить цікаві ілюстрації зі світових та краєвих подій.

Поодиноке число „ПРАВДИ” коштує 10 сот. В передплаті коштує „ПРАВДА” в краю місячно: 0.50 зол., чвертьрічно 1.30 зол., річно 5 зол. Закордоном пе-редплата коштує річно 2 долари (або їх рівновартість). Замовлення присилати на адресу:

„ПРАВДА”, — ЛЬВІВ
ул. Гродзіцких ч. 2. I. поверх.

Людам, що хотіли б добре пізнати свою св. віру й особливо ті правди віри, які головнo заперечують чи перекручують усякі сектарі — поручаємо гарні, протисектарські книжечки:

„КАТОЛИЦЬКІ ЧИТАННЯ”

Кожну книжечку читаємо цікаво, наче повість! Досі появилися отсі книжечки:

1. І буде одне стадо і один пастир	Ціна	5 гр.
2. „Радуйся Благодатная”	„	5 „
3. Стережіться облудних пророків	„	5 „
4. Поза Церквою нема спасення	„	5 „
5. Поєднання	„	5 „
6. „Не бороніть дітям приходити до мене”	„	5 „
7. В церквах благословіть Господа	„	5 „
8—9. „Радуйся, живиносний Хресте”	„	5 „
10—11. Сектанти	„	10 „
12—13. З темряви до світла	„	15 „
14. Обережно з вогнем ч. 1.	„	5 „
15. Обережно з вогнем ч. 2.	„	5 „
16. Чому я покинув „нову віру”?	„	5 „
17. Чому я знову став католиком?	„	5 „
18. Що це штунда?	„	5 „

Дальші книжечки друкуються.

Ціна книжечок така приступна, що на неї навіть найбіднішого стати, а тоді буде безпечний перед ріжними сектарями-агітаторами.

(На пошту до кожної книжечки додається 5 гр. Хто замовляє всі ті книжечки разом, або одної десять і більше примірників, тому пошту оплачує Видавництво ЧСВВ).

Боронім св. віру перед ворогами! Але наперед — пізнаймо її добре!

Книжечки замовляйте по адресі: Видавництво ОО. Василіян — Жовква — Żółkiew,

1,74 (1986)

РА

41

В и д а в н и ч и й

„ДОБРА КНИЖКА”

Львів І, вул. Реймонта 4. м. 1.

висилає всі самоосвітні українські книжки католицького позитивного змісту

комплетує й закладає бібліотеки для католицьких читалень і кружків

видає світську позитивну белетристику та релігійні книжки

служить радою католицьким авторам, що бажали б видати свої твори згл. мають до збуття свої книжки

кольпортує добрі книжки, летючки, образи й т. п.

При запиті треба залучити поштову марку на відповідь.

Всякі книгарсько-видавничі справи джуйте через „Добру Книжку”: так прич до поширення доброї книжки між наших

рл 41

О. Андрич

Темна сила